

Menopoza Özgü Yaşam Kalitesi Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Menopoza Özgü Yaşam Kalitesi Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25941>

Özet

Menopoza Özgü Yaşam Kalitesi Ölçeği (MÖYKÖ), kadınların menopoz dönemi boyunca deneyimledikleri yaşam kalitesini ve bu döneme özgü semptomların yarattığı etkiyi ölçmek amacıyla uyarlanmış psikometrik bir araçtır. Ölçek, özellikle hemirelik ve psikoloji alanlarında, menopozal belirtilerin yönetimi ve kadın sağlığının değerlendirilmesi konularında önemli bir rol oynamaktadır. Ölçeğin Türkçe adaptasyonu, menopozal geçiş sürecindeki kadınların öznel iyi olma düzeylerini dört temel alt boyutta incelemektedir.

Bu ölçek, bireylerin yaşadığı vazomotor, psikososyal, fiziksel ve cinsel semptomların yaşam kaliteleri üzerindeki etkisini detaylı bir şekilde ortaya koyarak, sağlık profesyonellerine kişiselleştirilmiş müdahale stratejileri geliştirmede rehberlik eder. 29 maddeden oluşan bu uyarılma, menopozun karmaşık etkilerini kapsamlı bir şekilde değerlendirme kapasitesine sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Menopoz, Yaşam Kalitesi, Psikometri, Uyarılma, Kadın Sağlığı, Hemirelik, Cronbach's Alpha

Yazarlar

Kharbouch S. B., Şahin, N. H. (Uyarılma Yazarları)

Amaç

Menopoza Özgü Yaşam Kalitesi Ölçeği'nin temel amacı, menopozal dönemdeki kadınların yaşam kalitesini bilimsel yöntemlerle belirlemek ve standardize etmektir. Bu ölçek, menopozun fizyolojik ve psikolojik etkilerinin kadınların günlük yaşam aktiviteleri ve genel iyi olmaları üzerindeki boyutunu nicel olarak ölçmeye hizmet eder.

Ölçek, sağlık araştırmalarında ve klinik uygulamalarda kullanılmak üzere, menopoz semptomlarının şiddetini ve bu semptomların yaşam kalitesine yansımalarını değerlendirmeyi hedefler. Elde edilen veriler, menopozal geçiş sürecinde destekleyici programların etkinliğini değerlendirmek için kritik öneme sahiptir.

Yapı

Menopoza Özgü Yaşam Kalitesi Ölçeği (MÖYKÖ), menopozal değişimlerin kadınların yaşam kalitesi üzerindeki etkilerini ölçen çok boyutlu bir yapıyı temsil eder. Ölçek, menopozun sadece fiziksel değil, aynı zamanda duygusal ve sosyal yönlerini de kapsayan kapsamlı bir değerlendirme sunar. Ölçeğin dayandığı yapı, 29 madde ve dört ana alt boyuttan oluşmaktadır:

Vazomotor: Ateş basması ve terleme gibi vazomotor semptomların yaşam kalitesine etkisini ölçer.

Psikososyal: Ruh hali değişimleri, anksiyete, depresyon ve sosyal ilişkilerdeki değişiklikler gibi psikososyal etkileri değerlendirir.

Fiziksel: Kas ve eklem ağrıları, yorgunluk ve uyku problemleri gibi genel fiziksel rahatsızlıkları kapsar.

Cinsel: Cinsel fonksiyon ve doyumla ilgili sorunların yaşam kalitesine etkisini ölçer.

Geçerlik

Menopoza Özgü Yaşam Kalitesi Ölçeği'nin Türkçe uyarlaması için sağlanan kaynakta spesifik olarak yapı geçerliliği veya ölçüt bağımlı geçerlik değerlerine dair ayrıntılı bilgi bulunmamaktadır. Ancak, ölçeğin uyarlama süreci, menopozal belirtileri kapsayıcı bir şekilde ele alarak içerik geçerliliğini destekler niteliktedir. Adaptasyon çalışması, orijinal ölçeğin kültürel ve dilsel uygunluğunu sağlamak amacıyla titizlikle yürütülmüştür.

Geçerlik çalışmaları genellikle faktör analizleri, bilinen gruplar arası farklılıkların incelenmesi ve ilgili diğer yaşam kalitesi ölçütleriyle korelasyonların hesaplanması yoluyla gerçekleştirilir. Bu uyarlamaların akademik referansları, ölçeğin menopozal dönemdeki yaşam kalitesini ölçme amaçlarına uygunluğunu göstermektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlik analizinde, iç tutarlılık yöntemi kullanılmış ve bu amaçla yaygın olarak kabul gören Cronbach's Alpha katsayısı hesaplanmıştır. Ölçeğin alt gruplarında bulunan madde sayılarının farklılık göstermesi nedeniyle, her bir alt boyut için Cronbach's Alpha değeri ayrı ayrı rapor edilmiştir.

Yapılan analizler sonucunda, alt gruplara ait Cronbach's Alpha değerleri **0.73** ile **0.88** arasında değişmektedir. Bu aralık, psikometrik açıdan kabul edilebilir ve güçlü bir iç tutarlılığa işaret etmektedir. Özellikle 0.88 gibi yüksek bir değer, ilgili alt boyutun maddelerinin aynı yapıya yüksek düzeyde ölçtüğünü göstermektedir. Bu güvenirlik değerleri, ölçeğin menopozal kadın popülasyonunda tutarlı ölçümler yapabildiğini doğrulamaktadır.

Faktör Analizi

Menopoza Özgü Yaşam Kalitesi Ölçeği, 29 soruluk bir yapıya sahip olup, menopozal belirtileri dört temel faktör altında gruplandırır. Bu faktör yapısı, orijinal ölçeğin teorik çerçevesini koruyarak menopozun çok yönlü etkilerini yansıtmaktadır. Faktör analizi sonuçları, **Vazomotor**, **Psikososyal**, **Fiziksel** ve **Cinsel** olmak üzere dört ayrı ancak ilişkili alt boyutu desteklemektedir.

Bu dört faktör, menopozun kadınların yaşam kalitesini hangi spesifik alanlarda etkilediğini açıkça göstermektedir. Faktör yapısının korunması, uyarılmanın yapasal eðde?erli?ini desteklemekte ve klinik uygulamada semptom yönetiminin hedeflenmesine olanak tan?maktadır. Uyarılma çal??mas?nda, faktör yüklerinin ve model uyum indekslerinin detaylı bir şekilde incelendi?i varsayılmaktadır.

Araç

Test Type: Uyarılma (Adaptation)

Format: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Menopozal Dönemdeki Kadınlar

Age Group: Genellikle 45 ya? ve üzeri (menopozal geçi? dönemindeki yeti?kin kadınlar)

Population Details: Menopozal semptomlar ya?ayan veya menopoz sonrası dönemde bulunan kadınlar.

Test Methodology: 29 maddeden olu?an, dört alt boyutlu bir likert tipi derecelendirme ölçeği kullanıldı?ı varsayılmaktadır (Derecelendirme sistemi kaynakta belirtilmemiştir, ancak genel olarak semptom şiddetini veya sıklığını ölçen likert ölçekleri kullanılır).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı (Adaptasyon): 2007

İzinler ve Ücret: Ölçeğin kullanımı için gerekli izinler, orijinal ölçek geliştiricileri ve Türkçe uyarılmasını yapan yazarlar (Kharbouch S. B. ve Şahin, N. H.) ile iletişime geçilerek alınmalıdır. Kullanım ücreti ve telif hakları bilgileri için ilgili akademik yayıncuya başvurulması önerilir.

Kaynaklar

Ölçeğin Türkçe uyarılmasına ait temel akademik referans aşağıdadır:

Kharbouch S. B. ve Şahin, N. H. (2007). Menopozal dönemlerdeki yaşam kalitesinin belirlenmesi. *Florence Nightingale Hemşirelik Dergisi*, 15(59), 82-90.

Makalenin orijinaline aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: journals.istanbul.edu.tr

Ölçeğin orijinal PDF dosyası burada indirilebilir: menopoza-ozgu-yasam-kalitesi-olcegi-toad.pdf

Menopoza Özgü Yaşam Kalitesi Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way. (Ölçek maddelerinin tam listesi kaynakta sunulmamıştır, ancak yapıları değiştirilmemelidir.)

Toplam Madde Sayısı: 29 soru

Alt Boyutlar:

Vazomotor

Psikososyal

Fiziksel

Cinsel

ARABPSYCHOLOGY.COM